პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ 31-Ო ᲬᲚᲘᲡ

ᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 19 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝ, 1950 წ. № 182 (8742). ᲤᲐᲡᲘ 20 ᲙᲐᲞ.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიაჩნია, რომ ამჟამად სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონების პარტიული, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა სარწყავი მიწების გამოყენების გაუმჯობესების სამუშაოთა განსორკიერება, სარწყავ მიწებზე ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავიანობის შემდგომი უფრო სწრაფი ზრდის უზრუნველყოფა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის დონის ყოველმხრივი ამაღლებით და სარწყავ მიწათმოქმედებაში მოწინავე აგროტექნიკის ფართოდ დანერგვით.

მიწათმოქმედების მაღალი კულტურისათვის!

დღეს „პრავდა“ აქვეყნებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებას „სარწყავი მიწების უფრო სრულად გამოყენებისა და სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის გაუმჯობესების მიზნით რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლის შესახებ“. პარტიისა და მთავრობის იმ ღონისძიებებში, რომლებიც მიმართულია სოციალისტური მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლებისაკენ, ეს დადგენილება განსაკუთრებულ ადგილს დაიკავებს. **იგი ახალ სახელოვან ფურცელს შლის ბუნების გარდასაქმნელად, კომუნისტური შეხედულობის ინტერესებისათვის მისი მძლავრი ძალების დასაფფარველად საბჭოთა ხალხის ბრძოლის ისტორიაში.**

როგორც სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო აღნიშნავს, ჩვენს ქვეყანაში სარწყავი მიწათმოქმედება მნიშვნელოვნად გადიდდა. შეა აზიისა და ამიერკავკასიის პირობებში რწყვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მიღებისა და სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის. ცენტრალური შავნიადაგიანი ზონის რაიონებში და სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის სხვა ველიან და ტყეიანი რაიონებში რწყვას აგრეთვე სულ უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება გვალვის წინააღმდეგ, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების გარანტირებული მოსავლის მიღებისათვის ბრძოლაში.

ჩვენს ქვეყანაში სარწყავი მიწათმოქმედების სწრაფი განვითარება ჯერ-ჯერობ მოწმობს საბჭოთა სოციალისტური წყობილების უდიდეს უპირატესობას კაპიტალისტური წყობილების წინაშე. მზოლოდ საბჭოთა ხელისუფლებისა და სოციალისტური მიწათმოქმედების პირობებში გახდა შესაძლებელი, რომ მინდვრების რწყვა საერთო სახელმწიფოებრივი, საერთო სახალხო საქმე გამხდარიყო. „ასეთი ამოცანა არ შეიძლება გადაიჭრას კაპიტალიზმის პირობებში, სადაც წარმოების საშოვლებათა კერძო საკუთრებაა და მიწა მტაცებლურად იყენებენ.

მოკლე ხნის მანძილზე, რაც ორი-სამი თვეული წლით გასცილებია, ჩვენს ქვეყანაში წარმოიშვა ასობით და ათასობით ახალი სარწყავი არხი, რომლებმაც წინათ უნაყოფო მიწები აყვავებულ ეელებად გადააქციეს. განსაკუთრებით ფართო მასშტაბი მიიღო რწყვის საბჭოთაებმა უკანასკნელწლებში. ახორციელებენ რა ბუნების გარდაქმნის სტალინურ გეგმას, კოლმეურნეები, მტს-ებისა და საბჭოთა მეურნეობების მუშაკები აშენებენ გუბურებსა და წყალსატეკებს, გაჰყავთ ახალი არხები, აღირაფინებენ მინერეალურ კოლამტებ. ამ უდიდესი მუშაობის შედეგები უკვე დღეს იგრძნობა მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლებით, მინდვრების მოსავლიანობის ზრდით. მიწები, რომლებიც სულ ცოტა ხნის წინათ „მკვდრად“ ითვლებოდნენ, ახლა უხვ, სულ უფრო მზარდ მოსავალს იძლევიან.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დღეს გამოქვეყნებული დადგენილების დიდი სახალხო-სამეურნეო მნიშვნელობა ის არის, რომ იგი იძლევა ჩვენს ქვეყანაში რწყვის განვითარების ახალ გრანდიოზულ პროგრამას. **„სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიაჩნია, რომ ამჟამად სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონების პარტიული, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა სარწყავი მიწების გამოყენების გაუმჯობესების სამუშაოთა განსორკიელება, სარწყავ მიწებზე ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავლიანობის შემდგომი უფრო სწრაფი ზრდის უზრუნველყოფა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის დონის ყოველმხრივი ამაღლებით და სარწყავ მიწათმოქმედებაში მოწინავე აგროტექნიკის ფართოდ დანერგვით“.**

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ანიშნავს, რომ ჩვენს ქვეყანაში სარწყავი მიწათმოქმედება მნიშვნელოვნად გადიდდა. შეა აზიისა და ამიერკავკასიის პირობებში რწყვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მიღებისა და სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის. ცენტრალური შავნიადაგიანი ზონის რაიონებში და სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის სხვა ველიან და ტყეიანი რაიონებში რწყვას აგრეთვე სულ უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება გვალვის წინააღმდეგ, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების გარანტირებული მოსავლის მიღებისათვის ბრძოლაში.

„ᲩᲔᲜᲘ ᲛᲘᲬᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐᲗᲐ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐ.

მოწინავე მეცნიერების მონაცემებსა და კოლმეურნეობათა გამოცდილებაზე დაყრდნობით სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება, რომ სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებში ყველგან გადავიდნენ რწყვის ახალ სისტემაზე დროებითი სარწყავი არხების გამოყენებით. ახალი სისტემა შესაძლებელს იძლევა უფრო სრულად გამოვიყენოთ სარწყავი მიწები მეფიმეი სარწყავი არხების ლიკვიდაციით, გავადიდოთ სარწყავი ნაკვეთების ზომა და „ამით „გავაუმჯობესოთ რიული ტექნიკის გამოყენება. ამავე დროს უმჯობესდება სარწყავი წყლის გამოყენება, მეორედა საექსპლოატაციო ხარჯები, იდვიდება სარველი მცენარეულობისა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა მაგნანდების კერების ლიკვიდაცია.

მთავრობამ დასახა ამოცანა — სამოოთხი წლის განმავლობაში განხორციელდეს რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლა სარწყავი მიწათმოქმედების ყველა კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში. დამტკიცებული სარწყავი ქსელის გადაკეთების გეგმა, სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებისათვის გამოფიფილი რწყვის ახალ სისტემაზე გადასასვლელად საჭირო დიდძალი მანქანები. შემუშავებულია ამ სამუშაოს გასაწევად ინსტრუქტორთა და სხვა სპეციალისტთა კადრების მომზადების სისტემა. დასახულია ღონისძიებანი ძველი თუთის ხეებისა და ხეხილის მაქსიმალურად შესაძლო რაოდენობის შენარჩუნებისა და ახლის გაშენებისათვის.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება გვასწავლის შემოქმედებითად მივუდგეთ სოფლის მეურნეობის წარმოების გამოცდილებას და სასოფლო-სამეურნეო მეცნიერების ღონისძიებს. ძველთაგანვე ითვლებოდა, რომ მუდმივი სარწყავი არხების სისტემა რწყვის ყველაზე სრულყოფილი სისტემაა. მოწინავე კოლმეურნეობათა გამოცდილებისა და სამეცნიერო-საკვლევ დაწესებულებათა მიღწევების განზოგადების საფუძველზე სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შეიმუშავა რწყვის ახალი, ნამდვილად მეცნიერული სისტემა, რომელიც შეესაბამება ჩვენი მიწათმოქმედების განვითარების დონეს. ამ სისტემის გამოყენება შექმნის უფრო ხელსაყრელ შესაძლებლობას ბამბის, მარცვლეულისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების საერთო მოსავლის შემდგომი გადიდებისათვის, სასოფლო-სამეურნეო მანქანების ნაყოფიერების ზრდისა და სოფლის მეურნეობაში შრომის ხარჯვის შემცირებისათვის.

რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლა დიდი ნაბიჯი იქნება **ჩვენი მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლების** გზაზე. იგი მოსაწვევს კოლმეურნეობის ეკონომის კიდევ ერთ გამარჯვებას სოციალისტური სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობისათვის. ჩვენს ქვეყანაში სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების სიუხვის შექმნისათვის ბრძოლაში.

მიწის მუშა საუკუნეებითა და ათასწლეულობით ოცნებობდა დაემარხოფინა მდინარეების ძმაკაცი ნაკადები, მათი ნაკადით გაეცოცხლებინა გადაშმაბი მინდვრები და ბოსტენი. საბჭოთა ხელისუფლებამ და საკოლმეურნეო წყალთმფლობამ ისტორიაში პირველად შექმნეს პირობები რწყვის პროგრესული წარმატებით, ნამდვილად მეცნიერული გადაწყვეტისათვის მთელი სახელმწიფოს მასშტაბით. ბოლშევიკური პარტიის ხელმძღვანელობით, საყოფილ-მეურნეო წყობილების შემოქმედის ამხანაგ სტალინის ბრძნული ზნამძღოლობით საბჭოთა ელეჩოსა მტაცე რწყვინით წყვეტს კომუნიზმის აშენების ინტერესებისათვის ბუნების გარდაქმნის ამოცანას.

„ᲞᲠᲐᲕᲓᲘᲡ“ 18/VIII ᲛᲝᲬᲘᲜᲐᲕᲔ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოში

სარწყავი მიწების უფრო სრულად გამოყენებისა და სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის გაუმჯობესების მიზნით რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლის შესახებ

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო აღნიშნავს, რომ ჩვენს ქვეყანაში სარწყავი მიწათმოქმედება მნიშვნელოვნად გადიდდა. შეა აზიისა და ამიერკავკასიის პირობებში რწყვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების უხვი და მყარი მოსავლის მიღებისა და სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისა საქმეში. ცენტრალური შავნიადაგიანი ზონის რაიონებში და სსრ კავშირის ევროპული ნაწილის სხვა ველიან და ტყეიანი რაიონებში რწყვას აგრეთვე სულ უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება გვალვასთან ბრძოლისა და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების გარანტირებული მოსავლის უზრუნველყოფის საქმეში.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიაჩნია, რომ ამჟამად სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონების პარტიული, საბჭოთა და სასოფლო-სამეურნეო ორგანოების უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა სარწყავი მიწების გამოყენების გაუმჯობესების სამუშაოთა განსორკიელება, სარწყავ მიწებზე ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავლიანობის შემდგომი უფრო სწრაფი ზრდის უზრუნველყოფა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის დონის ყოველმხრივი ამაღლებით და სარწყავ მიწათმოქმედებაში მოწინავე აგროტექნიკის ფართოდ დანერგვით.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიაჩნია, რომ ამჟამად სარწყავი მიწათმოქმედების რაიონებს ენიჭებათ ეკონომიკურ-ეკონომიკური ამოცანა — ეკონომიკურ-ეკონომიკური ამოცანა — ეკონომიკურ-ეკონომიკური ამოცანა —

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲨᲘ

ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲛᲘᲬᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝ ᲡᲠᲣᲚᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ-ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲗᲐ ᲛᲔᲥᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲒᲐᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲠᲬᲧᲕᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

(ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ)

დ) სარწყავი ნაკეთების გამსხვილება ბოხდეს მუდმივი სარწყავი არხებისა და მიჯნების ლიკვიდაციით, გამსხვილებული სარწყავი ნაკვეთების დაგეგმვის მიზნებით, შინასამეურნეო სარწყავი ქსელის გაუმჯობესებით — არხების გასწორებით, მათი გამტარუნარიანობის გადიდებით და პიდროტექნიკურ ნაგებობათა მოწყობით, საერთაშორის-საოლქებრივო ქსელის გადაკეთებით, რაც დაკავშირებულია სარწყავი ნაკეთების გამსხვილებასთან, საოლქებრივო წყალგამყოფებზე რაბების მოწყობით, სტანდარტული წყალსაშვებების გამოყენებასთან ერთად.

6. დაევალოთ მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავ და მანქანა-მელიორაციულ სადგურებს:

ა) მექანიზებულ სამუშაოთა განხორციელება მუდმივი სარწყავი არხების ამოვსებისა და გადაკეთებისათვის, გამსხვილებულ სარწყავ ნაკეთებზე მიწის დაგეგმვისა და ხის ნარგავების მექანიზებული დარგვისათვის, რაც შესრულებულ უნდა იქნას რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლასთან დაკავშირებით;

ბ) მექანიზებულ სამუშაოთა განხორციელება დროებითი სარწყავი არხების გაყვანისა და მათი ამოვსებისათვის ნიადაგის მექანიზებული დამუშავებისა და მოსავლის აღების მოთხოვნათა შესაბამისად;

სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, სსრ კავშირის მებამბეობის სამინისტრომ და სსრ კავშირის საბჭოთა მეურნეობების სამინისტრომ გაითვალისწინონ აღნიშნული სამუშაოები მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავი, მანქანა-მელიორაციული სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობების საწარმოო გეგმებში.

7. დაევალოს სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და სსრ კავშირის მებამბეობის სამინისტროს:

ა) 1950-1951 წლებში აღქურვონ მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავი და მანქანა-მელიორაციული სადგურები ექსკავატორებით, ბულდოზერებით, გრეიდერებით, სკრეპერებით, გუთნიანი თხრილმეკეთებლებით სარწყავი ქსელის გადაკეთების სამუშაოთა შესასრულებლად, აგრეთვე ავტომაწყებინები გადასარგავად;

ბ) 1950-1951 წლებში აღქურვონ მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავი და მანქანა-მელიორაციული სადგურები, რომლებიც ასრულებენ დროებითი სარწყავი არხების გაყვანისა და მათი ამოვსების სამუშაოებს, თხრილმეკეთებელ-მგეგმავებით, რომელთაც აქვთ თხრილების გაჭრის, ამოვსებისა და მინდვრის დასაგეგმავი სამუშაო ორგანოების კომპლექტი, მისაბმელი თხრილმეკეთებლებით, რომელთაც აქვთ დროებითი სარწყავი არხების გაჭრისა და ამოვსების სამუშაო ორგანოების კომპლექტი, უნიეერსალური თხრილმეკეთებლით სტუ-ნატის ტრაქტორზე დროებითი არხების გაჭრის, ამოვსების და მინდვრების დაგეგმვის სამუშაო ორგანოების კომპლექტებით.

8. დაევალოს სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სსრ კავშირის მებამბეობის სამინისტროს და სსრ კავშირის საბჭოთა მეურნეობების სამინისტროს 1950-1951 წლებში გამოუყონ რესპუბლიკებს დროებითი სარწყავი არხების გაჭრისა და მათი ამოვსებისათვის მანქანა-ტრაქტორთა სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობების მიერ სამუშაოთა შესასრულებლად შემდეგი მანქანები და მექანიზმები:

	თხრილმეკეთებლები		მისაბმელი თხრილმეკეთებლები		უნიეერსალური თხრილმეკეთებლები
	1950 წ.	1951 წ.	1950 წ.	1951 წ.	1951 წ.
ᲡᲣᲚ	2500	11000	300	8000	3000
მათ შორის:					
უზბეკეთის სსრ	1000	4330	110	3090	1165
ყაზახეთის სსრ	300	1400	40	1060	380
ყირგიზეთის სსრ	325	1575	40	1160	440
თურქმენეთის სსრ	200	800	20	580	220
ტაჯიკეთის სსრ	100	500	15	345	130
აზერბაიჯანის სსრ	240	1060	30	770	290
რსფსრ	200	800	20	580	220
უკრაინის სსრ	40	160	5	125	40
საქართველოს სსრ	30	120	5	95	40
სომხეთის სსრ	60	240	10	190	70
მოლდავეთის სსრ	5	15	5	5	5

9. დაევალოს სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობის სამინისტროს და საშენებლო და საგზაო მანქანათმშენებლობის სამინისტროს 1950 და 1951 წლებში მიაწოდონ სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სსრ კავშირის მებამბეობის სამინისტროს და სსრ კავშირის საბჭოთა მეურნეობების სამინისტროს შემდეგი მანქანები:

	ᲡᲣᲚ	მათ შორის: 1950 წ.	1951 წ.
თხრილმეკეთებელი	13.500	2.500	11.000
მისაბმელი თხრილმეკეთებელი	8.300	300	8.000
უნიეერსალური თხრილმეკეთებელი	3.000	—	3.000

10. სარწყავი ქსელის გადაკეთებისა და რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლის სამუშაოთა ტექნიკური ხელმძღვანელობის უზრუნველყოფის მიზნით დაევალოს სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სსრ კავშირის მებამბეობის სამინისტროს, სსრ კავშირის საბჭოთა მეურნეობების სამინისტროს, პარტიის საოლქო და სამხარეო კომიტეტებს, მოკავშირე რესპუბლიკათა კომპარტიების ცენტრალურ კომიტეტებს, საოლქო და სამხარეო აღმასკომებს და უზბეკეთის სსრ, ყაზახეთის სსრ, ყირგიზეთის სსრ, თურქმენეთის სსრ, ტაჯიკეთის სსრ, აზერბაიჯანის სსრ, უკრაინის სსრ, რსფსრ, საქართველოს სსრ, სომხეთის სსრ, მოლდავეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს უზრუნველყონ:

ა) მომზადება 1950 წელს საოლქო, სამხარეო და რესპუბლიკურ ცენტრებში ერთთვიან კურსებზე წყალთა მეურნეობის საქმიანობის გაძლიერებულ მოყვანილ ადამიანთა ტექნიკური ხელმძღვანელობისა და რწყვის ახალ სისტემაზე გადასვლასთან დაკავშირებულ ამოცანებზე;

ბ) 1950-1951 წლებში აღქურვონ მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავი და მანქანა-მელიორაციული სადგურები ექსკავატორებით, ბულდოზერებით, გრეიდერებით, სკრეპერებით, გუთნიანი თხრილმეკეთებლებით სარწყავი ქსელის გადაკეთების სამუშაოთა შესასრულებლად, აგრეთვე ავტომაწყებინები გადასარგავად;

ბ) 1950-1951 წლებში აღქურვონ მანქანა-ტრაქტორთა, ტყესაცავი და მანქანა-მელიორაციული სადგურები, რომლებიც ასრულებენ დროებითი სარწყავი არხების გაყვანისა და მათი ამოვსების სამუშაოებს, თხრილმეკეთებელ-მგეგმავებით, რომელთაც აქვთ თხრილების გაჭრის, ამოვსებისა და მინდვრის დასაგეგმავი სამუშაო ორგანოების კომპლექტი, მისაბმელი თხრილმეკეთებლებით, რომელთაც აქვთ დროებითი სარწყავი არხების გაჭრისა და ამოვსების სამუშაო ორგანოების კომპლექტი, უნიეერსალური თხრილმეკეთებლით სტუ-ნატის ტრაქტორზე დროებითი არხების გაჭრის, ამოვსების და მინდვრების დაგეგმვის სამუშაო ორგანოების კომპლექტებით.

ᲡᲣᲚ ᲛᲔᲗᲮᲠᲘᲚᲛᲔᲙᲔᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲕᲐ ᲓᲐ ᲮᲘᲡ ᲜᲐᲠᲒᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲑᲐ ᲓᲐᲐᲑᲠᲙᲝᲚᲘᲡ ᲛᲣᲓᲛᲘᲕᲘ ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲪᲕᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲠᲬᲧᲕᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

(ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ)

ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲛᲔᲠᲘᲜᲒᲘᲡ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲕᲐ ᲓᲐ ᲮᲘᲡ ᲜᲐᲠᲒᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐᲓᲒᲔᲑᲐ ᲓᲐᲐᲑᲠᲙᲝᲚᲘᲡ ᲛᲣᲓᲛᲘᲕᲘ ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲪᲕᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲠᲬᲧᲕᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲡᲥᲔᲛᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡᲐ ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘ ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲗ

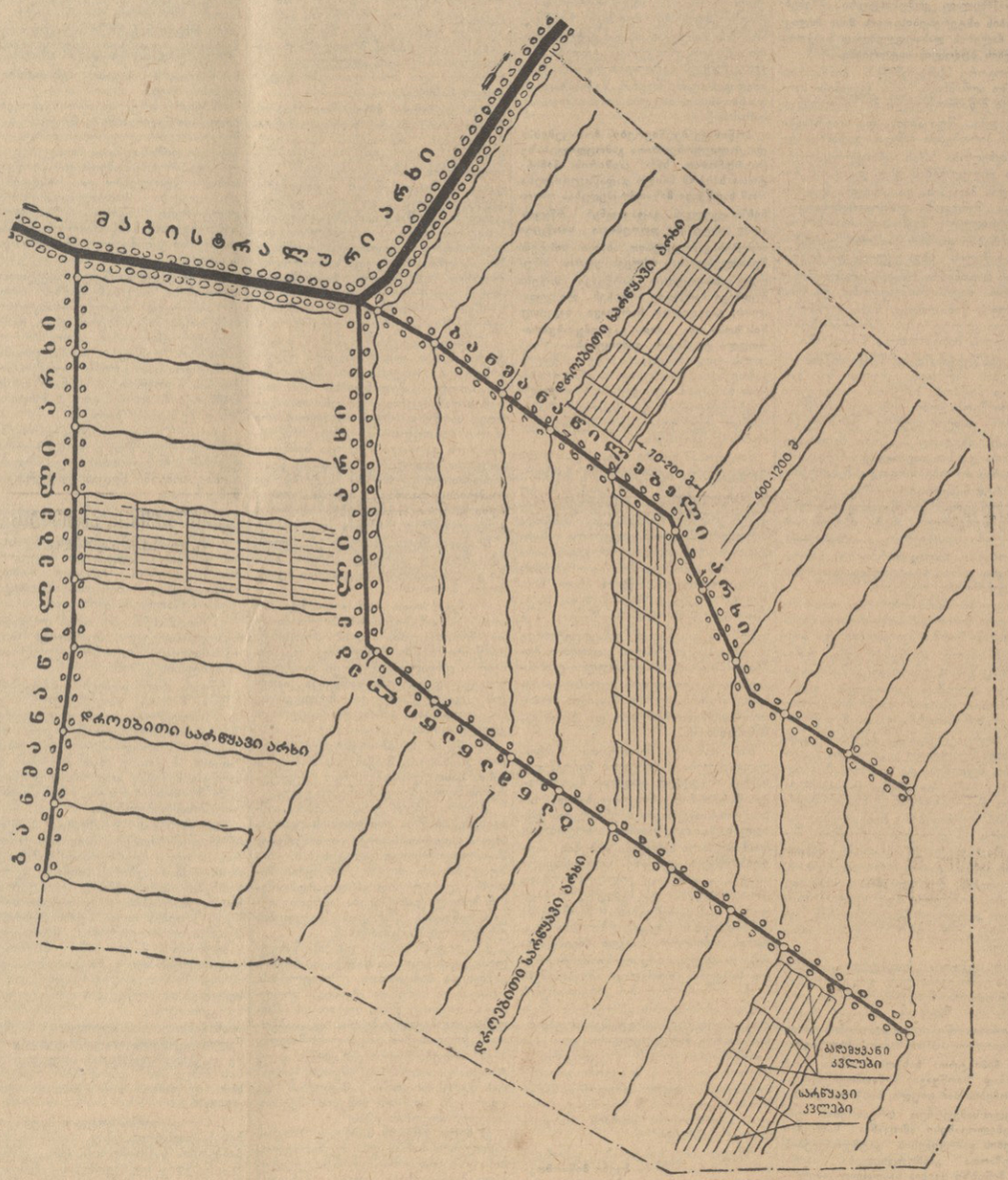

ᲞᲘᲠᲝᲑᲘᲗᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲑᲘ:

ᲛᲐᲒᲘᲡᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲐᲠᲮᲘ — წყალს აწვდის მორწყვის წყაროდან (მდინარე, ტბა, წყალსაცავი) სარწყავ მასივებს.

ᲒᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘ — მაგისტრალური არხიდან მიღებულ წყალს ანაწილებენ სარწყავ მასივებსა, კოლმეურნეობებსა, საბჭოთა მეურნეობებსა და დროებითს სარწყავ არხებს შორის.

ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘ ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘ, — (რომლებიც ეწყობა რწყვის პერიოდში მუდმივი სარწყავი არხების ნაცვლად) — განმანაწილებელი არხებიდან წყალს აწვდიან სარწყავი ნაკვეთების გადამყვან კვლებს.

ᲒᲐᲓᲐᲛᲧᲕᲐᲜᲘ ᲙᲕᲚᲔᲑᲘ — დროებითი სარწყავი არხებიდან წყალს აწვდიან სარწყავ კვლებს. გადამყვანი კვლები შეიძლება გაყვანილ იქნას ადგილობრივი პირობების მიხედვით ორი მარტო გარდგარემო, როგორც ამ სქემაზეა ნაჩვენები, არამედ სარწყავი არხების გაყოლებითაც, ამ შემთხვევაში სარწყავი კვლები და მეცნარეთა მწკრივები გაჰყვება სარწყავი არხების გარეგარდმო.

ᲡᲐᲠᲬᲧᲐᲕᲘ ᲙᲕᲚᲔᲑᲘ — წყალს აწვდიან უშუალოდ მეცნარეებს.

ᲜᲐᲠᲒᲐᲕᲔᲑᲘ ᲐᲠᲮᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲧᲝᲚᲔᲑᲘᲗᲘ — (ოფთა, ხეხილი და სხვა ხეები).

სარეწაო კოოპერაცია სამეურნეო-ორგანიზაციული განმტკიცების ახალ ეტაპზე

სარეწაო კოოპერაციის, როგორც ჩვენი ქვეყნის სახალხო მეურნეობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი რგოლის მუშაობის პირტა და ხელისუფლება დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ. ეს გასაგებიცაა, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ მოსახლეობის საგნებით გამოვეგებნი სარეწაო კოოპერაციის საგრძნობი ხვედრითი წონა აქვს.

სარეწაო კოოპერაციის ორგანიზაციული სტრუქტურა დღემდე ორგოცლინია. პირველ რგოლს წარმოადგენს კოოპერაციული არტელი, ხოლო მეორეს—რესპუბლიკური დარგობრივი ან მრავალსარეწაიანი კავშირი. ზემდგომი, ხელმძღვანელი ორგანოს ფუნქციებს ასრულებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სარეწაო კოოპერაციის მთავარი სამმართველო და მოკავშირე რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებთან, სამხარეო, სოფლენი და საქალაქო საბჭოების აღმასკომებთან არსებული სარეწაო კოოპერაციის სამმართველები.

ამჟამად სარეწაო კოოპერაციის ამოცანები იმდენად გაიზარდა და გართულდა, რომ ეს ორგანიზაციული სტრუქტურა აღარ შეესაბამება ახალ მოთხოვნილებებს.

ხელმძღვანელმა ორგანოებმა, მიიღეს რა მხედველობაში ეს გარემოება, მიზანშეწონილად ცნეს სარეწაო კოოპერაციის ორგანიზაციულ-სტრუქტურული გადასალისება და სსრ კავშირის სარეწაო კოოპერაციის ცენტრალური საბჭოს შექმნა. ცენტრალურ საბჭოს—„ცენტრპრომსოვეტს“ დაეკისრება სარეწაო კოოპერაციული ორგანიზაციების მუშაობის ხელმძღვანელობა, სარეწაო კოოპერაციის მუშაობის საკითხებზე გამოცემული კანონებისა და მთავრობის გადაწყვეტილებათა შეტანა ერთეულისათვის კონტროლის გაწევა, არტელის წესდების დაცვისათვის თვალყურის დევნება, პროდუქციის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, საწარმო-საფინანსო დისციპლინის მკაცრად დაცვა, კოოპერაციული ორგანიზაციების გაფართნდა ეკონომ მეწარმეობისა და სპეკულანტური ელემენტებისაგან.

ამასთან დაკავშირებით შექმნილია სამართველოს სარეწაო კოოპერაციის ოსპუბლიკური ავტონომიური საბჭოს სარეწაიანობის ბიურო, რომელსაც დაკისრებული აქვს უხელმძღვანელოს სარეწაო კოოპერაციის სისტემის რეორგანიზაციას ჩვენს რესპუბლიკაში.

სარეწაიანობის ბიუროს ამოცანა ის არის, რომ 25 აგვისტომდე დაამთავროს რესპუბლიკური სადარგო კავშირების, ოფსაზეთისა და აჭარის ასსრ რესპუბლიკური სარეწაო კოოპერაციის რეზონიანელთა კრებების მოწყობა, ხოლო 29 აგვისტოს თბილისში მიიწვიოს რეზონიანელთა რესპუბლიკური კრება საქართველოს სსრ სარეწაო კოოპერაციის „რესპუბლიკური საბჭოს ასარჩევად და ახალი წესდების პროექტის განსახილველად.

ამ მუშაობის წინ უნდა წარემძღვაროს არტელებში საანგარიშო კრებების მოწყობა. საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის რეზონიანელთა კრებაზე დასასწრებად წარმომადგენლის არჩევა, ე. ი. საანგარიშო კრებების მოწყობა არტელებში უნდა დამთავრდეს 23 აგვისტომდე, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში რეზონიანელთა კრებები უნდა შედგეს 24-25 აგვისტოს.

არტელებში საანგარიშო კრებების სათანადოდ მოწყობა დიდმნიშვნელოვანი საქმეა. საკითხია გაიმალოს კრიტიკა და თვითკრიტიკა, გამომდინარეობელ იქნას არტელების მუშაობის ნაკლოვანებანი, დაისახოს ღონისძიებანი მათ გამოსასწორებლად. ამ საქმეს სათავეში უნდა ჩაუდგნენ არტელებად და საწარმოებად არსებული პარტიული და პროფესიული ორგანიზაციები. საანგარიშო კრებებს შედეგად უნდა მოყვეს არტელების გაწმენდა უუნარო ხელმძღვანელებისაგან. მათს ნაცვლად საქმის სათავეში უნდა დავაყენოთ ენერგიული, უნარიანი, ჩვენი საქმის ერთგული მოწინავე ადამიანები.

სარეწაო კოოპერაციული არტელის ახალი სანიმუშო წესდების პროექტის განხილვა უაღრესად მნიშვნელოვანი საქმეა. ამჟამად მოქმედი წესდება, რომელიც მიღებულ იქნა 1934 წელს, ეკავ მოძველდა, აღარ შეესაბამება ჩვენს წინაშე მდგომ დიდ ამოცანებს. ახალი სანიმუშო წესდების პროექტი ზედიზედ ეწინა ასახავს სარეწაო კოოპერაციის ახალ მიზნებსა და დანიშნულებას, წარმოადგენს სარეწაო კოოპერაციის ფუნქციებს და ორგანიზაციულ განმტკიცების დიდმნიშვნელოვან ღონეებსაც. ახალი, სანიმუშო წესდების პროექტში განხილულ საანგარიშო კრებებზე განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს. მასზე გულდასმით უნდა განვიმარტოთ, თუ რა ახალ მომავლებს ასახავს წესდების პროექტი ძველ წესდებასთან შედარებით, რაგორ უნდა გარდაქმნან მუშაობა არტელთა წევრებმა შემდგომი ოემავლობის, ამ ეტაპზე ეკონომიკურ ცხოვრებაზე გამოცემული კანონებისა და მთავრობის გადაწყვეტილებათა წესებზე. ცენტრალურ საბჭოს—„ცენტრპრომსოვეტს“ დაეკისრება სარეწაო კოოპერაციული ორგანიზაციების მუშაობის ხელმძღვანელობა, სარეწაო კოოპერაციის მუშაობის საკითხებზე გამოცემული კანონებისა და მთავრობის გადაწყვეტილებათა წესებზე ერთეულისათვის ზეგავლენა, არტელის წესდების დაცვისათვის თვალყურის ფეგნება, პროდუქციის მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, საწარმო-საფინანსო დისციპლინის მკაცრად დაცვა, კოოპერაციული ორგანიზაციების გაფართნდა კერძო მეწარმეობისა და სპეკულანტური ელემენტებისაგან.

ამასთან დაკავშირებით შექმნილია სამართველოს სარეწაო კოოპერაციის ოსპუბლიკური სამმის სარეწაიანობის ბიურო, რომელსაც დაკისრებული აქვს უხელმძღვანელოს სარეწაო კოოპერაციის სისტემის რეორგანიზაციას ჩვენს რესპუბლიკაში.

ამ მუშაობის წინ უნდა წარემძღვაროს არტელებში საანგარიშო კრებების მოწყობა. საქართველოს სარეწაო კოოპერაციის რეზონიანელთა კრებაზე დასასწრებად ორ-ორ ადამიანის, ე. ი. საანგარიშო კრებების მოწყობა არტელებში უნდა დამთავრდეს 23 აგვისტომდე, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებში რეზონიანელთა კრებები უნდა შედგეს 24-25 აგვისტოს.

,,ეკონომიკა“

სწავლის დაწყების წინ

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადებას ჩვენ დროზე შევუდექით, ეკავ დაავამთავრეთ სკოლის შენობის რემონტი. წელს განსაკუთრებული ყურადღება მივაქციეთ სასკოლო ლაბორატორიების რემონტსა და მოწყობილობით უზრუნველყოფას. გავაკეთეთ ცალკე ოთახები ფიზიკა-ქიმიის კაბინეტებისა და ბიბლიოთეკისათვის. მთლიანად შემოვაკაკეთ სკოლის ეზო. შეკეთებულია 87 მერხი, 8 დაფა, ზამთრისათვის შეგროვილი 70 კუბმეტრი შეშა. სკოლაში მოვაწყეთ რადიოკვანძი.

სასკოლო ბიბლიოთეკაში მოწყობილი გვაქვს დიდი სტალინის რეკონსტ ციური მოღაწეობის ამსახველი გამოფენა, სადაც წარმოდგენილია 240 სურათი. ბიბლიოთეკას აქვს 1.700 მაგთის წიგნი. წიგნის ერთთვეურთან ერთ კავშირებით დამატებით შეეფინენეთ 500 მაგთის სხვადასხვა ლიტერატურა.

კლასები უკვე დაკომპლექტებულია. წელს სკოლაში იმეშაევებს 28 მასწავლებელი, მათ შორის უმაღლესი განათლებით 17, საშუალო განათლებით—11. სკოლაში 702 მაგშეი ისწავლის.

გ. ურიდია

ქალაქ ცხაკაიის რკინიგზის საშუალო სკოლის დირექტორი

წარმატებებით ემზადებიან

ბორჯომი. (საკ. კორ.). „საკენტ-ნის“ ბორჯომის გახაოფილებამ ახალი ასასწავლო წლის მზადებასთან დაკავშირებით რაიონში შემოტანა დიდძალი სახელმძღვანელოები და სასწავლო ნივთები.

რაიონის სკოლების ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის, რუსული ენისა და ლიტერატურის, გეოგრაფიის 43 მასწავლებელმა გაიარა კვალიფიკაციის ასამაღლებელი ერთთვიანი კურსები.

რაიონის სასკოლო ბიბლიოთეკებში შეიქმნა 14 ათასი მანეთის მხატვრული, პოლიტიკური და მეთოდური ლიტერატურით. ფიზიკის, ქიმიის, ბუნებისმეტყველებისა და გეოგრაფიის კაბინეტებისთვის შეძენილნ იქნა 31 ათასი მანეთის ხელსაწყო-იარაღები. ბორჯომის რუსულ საშუალო და გუჯარეთის მწყლად სკოლებთან მოეწყო ფიზიკულ ტრული მოედნები.

„კომუნისტის“ სიგნალის შემდეგ

„ეკონომიკურ ბრძოლას განსაკუთრებული ყურადღება“

ჩვენი გაზეთის 12 ივლისის ნომერში დაბეჭდილი იყო ბრეს ის მიმოხილვა „პურისათვის ბრძოლას განსაკუთრებული ყურადღება“, რომელშეც გაკრიტიკებული იყო ქარელის რაიონული გაზეთის მუშობა.

საქართველოს კ. პ. (ბ) ქარელის რაიკომის მდივანი ამხ. ი. რთველიაშვილი გვიტყობინებს, რომ ეს საკითხი განხილულ იქნა რაიკომის ბიუროს სხდომაზე. დასახულია ღონისძიებანი გაზეთის მუშობაში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

საუკეთესოდ მოვემზადოთ საშემოდგომო თესვისათვის

წლების მანძილზე მიღებული გამოცდილებით საგარეჯოელი კოლმეურნეები დარწმუნდნენ, რომ შემოდგომის ნათესი პურეული, გაზაფხულის ნათესთან შედარებით, 50-60 პროცენტით მეტ მოსავალს იძლევა. ამიტომ წელს მათ გადაწყვეტილი აქვთ მნიშვნელოვნად გაადიდონ საშემოდგომო ნათესი ფართობი, დათესონ სულ მცირე 12.000 ჰექტარი, მათ შორის 3.000 ჰექტარი ყამირი, 5.719 ჰექტარი ანეული, დანარჩენი ნასამინდარი და მზესუმზირასა და კარტოფილისგან განთავისუფლებული ფართობი. დაბლა ზონის (ბარის) კოლმეურნეობები პურეულის მთლიანად შემოდგომაზე დათესენ.

თესვის დაწყების მოახლოებას მოწმენაკენი კარგად თვალისწინებენ. იმ მიზნით, რომ ზამთრის დაწყებამდე ჯერჯერობა მოასწროს კარგად განთავსდეს, არ დაზიანდეს ქარისა და სიცივისაგან, რაც აქ მეტად ხშირია, კოლმეურნეობებს მიეცემოთ აქეთ დაავლება არ გაიმეოროს წარსული წლების პრაქტიკა, როცა პურს ზოგჯერ დეკემბერშიც კი თესდნენ, მტკიცედ დაიცავ სამუშაოთა ვადები და ხარისხი, ყველაფერი გაკეთდ იმისათვის, რომ უხვი მოსავალი მიიღონ არა ცალკეულ ნაკვეთებზე, არამედ ყველა კოლმეურნეობაში, მთელ ფართობზე.

საშემოდგომო თესვის გეგმის წარმატებით შესრულების საქმეში უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ანეულის დროზე მომზადებას — მოხვნისა და კულტივაციის. საგარეჯოს ბერიის სახელობის კოლმეურნეობაში (თავმჯდომარე ლ. გოგვაძე) გეგმით გათვალისწინებული 500 ჰექტარის ნაცვლად საანეულოდ 600 ჰექტარი მოხნეს. გარდა ამისა, საშემოდგომოდ მოხნულია 430 ჰექტარი ყამირი და მთლიანად შესრულებულია კულტივაციის გეგმა. ასეთივე წარმატებაა გიორგაწინდლის კოლმეურნეობა „განთიადში“ (თავმჯდომარე ს. ნახუცრიშვილი), სართიკელის ბუდიონის სახელობის და მთელ რიგ სხვა კოლმეურნეობებში.

მთლიანად რაიონში ანეულის პირველი კულტივაცია დამთავრებულია, მაგრამ მეორე კულტივაცია მხოლოდ სახანგრძლივ ანის შესრულებელი. ეს იმის შედეგია, რომ ზოგან არ აფასებენ ანეულის მნიშვნელობას, ნაკლებად ზრუნავენ ნიადაგის დროზე მომზადებისთვის. სოფელ მფლინლის ბაგიროოელი სახელობის კოლმეურნეობაში (თავმჯდომარე ყ. ჯალიაშვილი) გეგმით გათვალისწინებული 450 ჰექტარი ყამირისა და ანეულის ნაცვლად, მხოლოდ 380 ჰექტარი მოხნეს, სოფელ თიხლიაურის კოლმეურნეობა „სოფლის წყაროში“ კი, 150 ჰექტარის ნაცვლად, 124 ჰექტარი. ამ კოლმეურნეობაში ჩამორჩენილია ანეულის დამუშავებაც.

კოლმეურნეობებში წელს მთელ ფართობზე მხოლოდ ჯიშიან თესლს, დოლის პურს დათესენ. წელს გათვალისწინებულია მთელი ნათესი ფართობის დაახლოებით 95 პროცენტი მწკრივად დათესვა.

ქართან ბრძოლის გაადვილებისათვის კოლმეურნეობანი, სხვა ღონისძიებებთან ერთად, განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ მცენარის სიხმინდის დაცვას. სოფელ სართიკელის ტელმანის სახელობის კოლმეურნეობის ჯიშია ბამაცლის ნაკვეთების მაგალითისამებრ, სადაც ჰექტარზე მიღებულია 31-მდე ცენტნერი ხორბალი, წელს რაიონში უკეთესად გადაწყვეტილი აქვთ გაადიდონ თესვის ნორმა თვითეული ჰექტარზე 20-30 კილოგრამით, ესე იგი დათესონ 180-200 კილოგრამამდე. ამ მიზნით რაისაბჭოს აღმასკომის სოფლის მეურნეობის განყოფილებამ კოლმეურნეობებს უკვე მისცა საბერო მითითება.

კოლმეურნეები დიდ ყურადღებას აქცევენ თესლის აღებას საუკეთესო ნაკვეთებიდან, სათესლედ გამოყოფილი ყანები თითქმის მთლიანად მომკილია. ამავე დროს მამფიანურობის თესლის გაწმენდა და დახარისხება.

არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა თესლის გამოყოფა-მომზადების მხრივ ცალკეულ კოლმეურნეობებში. ითის გამო, რომ დაავლების დროზე შესრულებისათვის საჭირო ზომებს არ იღებენ, სოფელ ჩაილების ორკონინაძის სახელობის კოლმეურნეობაში მოემზადებელია 600-მდე ცენტნერი თესლი, სოფელ პატარეულის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობაში კი — ერთთორად მეტი.

ხვნის ხარისხის დაცვას საქმეში დიდია წინასახანისის მნიშვნელობა, რაინინის მტს-ებს ამ მხრივ დაბარება აქვთ ნებადთ. სოფლის მეურნეობის სამინისტროომ მათთვის უნდა გამოჰყოს სულ მცირე 20 გუთნისათვის საჭირო კომპლექტი.

ზარშანან შემოდგომაზე პურეულისათვის გათვალისწინებული ფართობები კოლმეურნეობებს ბევრგან არ შეუტანიათ ნაკვეთ. ეს ნაკლი წელს არ უნდა გამეორდეს. შეეწყნარებელია, რომ ამ სამუშაოს შესრულების მხრივ ზოგ კოლმეურნეობაში ჯერ არაფერი არ არის გაკეთებული.

კოლმეურნეობებში თითქმის ყველგან მოწყობილია საქმეული, ჰაკეთ კადრები, ითვლება ნახშირი. მიეტყობოდ ამისა, ეკონომისა და საშემოდგომო ხვნა-თესვისათვის საჭირო სხვა ინალი-ხელსაწყოთა შეკეთება არადამაკმაყოფილებად მიდინარეობს. მართალია, ამკამად მნიშვნელოვნად გაზრდილია მტს-ების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, მაგრამ ეს როდი ამცირებს კოლმეურნეობათა ზრუნვას ეკ პასუხისმგებლობას თესვის დროზე ჩატარებისათვის.

თესვისათვის ამთავითვე მომზადება თვითეული მტს-ისა და კოლმეურნეობის საბრძოლო ამოცანაა.

ტ. თოდრაძე

ახმეტის მტს-მა შეასრულა ლეწვის გეგმა

ახმეტა. (ტელეგრაფით). მტს-მა (დირექტორი ამს. ცქიფურაძეები, მოადგილე პოლიტიკურ საწყლები ამხ. გიგოშიძე) 16 აგვისტასთვის ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 1.100 ტონისა გალეწა 1.117 ტონა პურეული. ლეწვა გრძელდება.

სოციალისტურ შეჯიბრებაში დაწინაურდნენ მემანქანეები ა. ფიცხელაური, ს. ყაზარიოი და ს. ქაიძე. თვითეულმა მათგანმა ორას-ორას ტონაზე მეტი პურეული გალეწა.

აგრონომიული რჩევა-დარიგება

როგორ მოვემზადოთ და გამოვიყენოთ ორგანულ-მინერალური სასუქი

სოციალისტური სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის ეკურესად დიდი მნიშვნელობა აქვს მოწინავე აგრობიოლოგიური მეცნიერების ძიებულებების ფართოდ დანერგვას წარმოებაში. მეცნიერებისა და წარმოების მიერ დამტკიცებულია, რომ სასუქების რაციონალურად გამოყენება მკვეთად ადიდებს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობას.

სოფლის მეურნეობაში სასუქების გამოყენების საკითხს დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ამხანაგი სტალინი. პარტიის XVII ყრილობაზე საანგარიშო მოხსენებაში ამხანაგი სტალინი აღნიშნავდა: „ტექნიკურ კულტურათა მოსავლიანობის გადიდების ერთ-ერთ ნაწილად საშუალებას წარმოადგენს მათი მოპარაგება სასუქებით“.

საბჭოთა კავშირში სტალინური ხუთწლეულების პერიოდში ქიმიური მრეწველობა სწრაფი ტემპებით განვითარდა. საბჭოთა კავშირმა სუპერფოსფატის წარმოების დარგში პირველი ადგილი დიაკავა ევროპაში, ხოლო მეორე ადგილი მსოფლიოში. ქიმიური მრეწველობა მზრდი რაოდენობით აწვდის სასუქს ჩვენს სოციალისტურ სოფლის მეურნეობას. ამჟამად სოფლის მეურნეობის მუშაკების წინაშე დასახულია ამოცანა უფრო რაციონალურად გამოიყენონ ჩვენი ქიმიური მრეწველობის პროდუქცია და მინერალური სასუქები. გარდა მინერალური სასუქებისა, ნიადაგის ნაყოფიერების გაუმჯობესებისა და მოსავლიანობის გადიდებისათვის დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ადგილობრივი სასუქებისა უფრო ფართოდ გამოყენებას. საკავშირო ს. ს. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1947 წლის თებერვლის პლენუმის დადგენილებაში ნათქვამია: „პარტიული და საბჭოთა ორგანოების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა მოსავლის გადიდების საქმეში ჩათვალოს ადგილობრივი სასუქის, ნაკელის, ტორფის, სხვადასხვა კომპოსტის, ნაცრის და სხვ. დაგროვების, წარმოებისა და ნიადაგში შეტანის მნიშვნელოვანი გადიდება“.

საბჭოთა მეცნიერებმა შეიმუშავეს სასუქის გამოყენების წესები. ბაგრამ უნდა თქვას, რომ ამ მხრივ ჯერ კიდევ ყველაფერი როდი გაკეთებული. ჩვეულებრივი წესით ნიადაგში შეტანილი სასუქის გამოყენების კოეფიციენტი ძალიან დაბალია. სუპერფოსფატის ფოსფორისათვის იგი 10-15 პროცენტს არ აღემატება, ე. ი. ნიადაგში ყოველი 100 კილოგრამი სუპერფოსფატის შეტანისას მცენარე მისგან მხოლოდ 10-15 კილოგრამ ფოსფორს თვისებს, დანარჩენი კი გამოუყენებელი რჩება.

აკადემიკოსმა ტ. დ. ლისენკომ სეროიული ყურადღება მიაქცია ორგანული და მინერალური სასუქების ერთდროულად და ერთმანეთში შერეული სახით გამოყენებას. ეს სასუქები, რომლებსაც კომბუნად (მარეცელსუბერად) ამბობენ, შეიძლება შეიცავდეს ორგანულ ნივთიერებას და მარტო ფოსფორს ან ორგანულ ნივთიერებასა და ფოსფორს, კალიუმსა და აზოტს. ამ ახალ ორგანულ-მინერალურ კომბოვან სასუქთა მაღალი ეფექტიანობა გამოწეულია მათი მრავალმხრივი დადებითი მოქმედებით. ნიადაგში მათი შეტანისას საკვები ელემენტები ნაკლებად გადადან მცენარისათვის ძნელად შესათვისებელ ფორმაშეა, მეორე რაოდენობით ჩაინეცხებიან ნიადაგის ქვედა ფენაში. ორგანულ-მინერალური კომბოვანი სასუქებიდან მცენარე უფრო ხანგრძლივად, უკეთ და მეტი რაოდენობით ითვისებს მისთვის საჭირო საკვებ ნივთიერებებს. ორგანულ-მინერალური სასუქების კომბუნის ორგანულ ნაწილებ მიწათმოქმედებისათვის სასარგებლო მიკროორგანიზმთა ცხრეში. ასეთი სასუქების მეშენიზებელი წესით ნიადაგში შეტანა ადვილია. მისი გამოყენება შეიძლება თესლთან ერთად. ყოველივე ეს საგრძნობლად ადიდებს მის ეფექტს. აკადემიკოს სამოილოვის და მისი თანამშრომლების მიერ მიწოდნილი ცდებით დამტკიცებულია, რომ ორგანულ-მინერალური სასუქების კომბუნად შეტანით მათი ეფექტიანობა 2,5-ჯერ და მეტად დიდდება.

ასეთივე შედეგები მიიღეს პროფესორმა ვ. ნ. ავდოხინმა და სხვა მკვლევარებმაც.

ორგანულ-მინერალური სასუქების კომბუნის მოამზადება ადვილია ყოველ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში. ეს არც დიდ ხარჯებს მოითხოვს.

ორგანულ - მინერალური სასუქების კომბუნის მოსამზადებლად საჭიროა ორგანული ნივთიერების დაქუცმაცება და 5-8 მილიმეტრიან საცერში გაცრა, სუპერფოსფატში შერეცა, ნარევის შესველება, დაკომტება და გაშობა.

ორგანული სასუქებიდან კომბუნის დასამზადებლად შეიძლება გამოიყენოთ ფრინველის, ცხვრის, მსხვილფეხა რქიანი საქონლის გადამწვარი ნაკელი, კომპოსტი, დაკომპოსტებული ტორფი და სხვ. (ტორფი, რომელიც დიდი რაოდენობით შეიცავს რკინას. კომბუნის დასამზადებლად არ გამოდგება).

ორგანულ-მინერალური სასუქების კომბუნის მომზადება შემდეგი წესით ხდება: დაქუცმაცებულ და გაცრილ ორგანულ ნივთიერებას იატაკზე ყრიან 3-5-მილიმეტრიან საცერში- გაცრილ სუპერფოსფატს და კარგად ურევენ ერთმანეთში. ამ მიზნით, რომ მიეღოთ 20 პროცენტი სუპერფოსფატს შემეცვალ ორგანულ-მინერალური კომბუნი, საჭიროა 7-8 ედრო კარგად დაქუცმაცებულ ორგანულ სასუქს მივუმატოთ ერთი ედრო სუპერფოსფატი. ორგანული სასუქისა და სუპერფოსფატის ერთმანეთში კარგად არევის შემდეგ მას წყლით ესველებთ. მაღალ ხარისხოვანი სასუქის მისაღებად უმჯობესია მისი ნაკელის წყლიით (წუნწუხით) შესველება. შესველება საჭიროა ჩატარდეს არა ერთბაშად, არამედ თანდათანობით. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს შესველების დროს მასს თანაბრად არევას. არათანაბრად შესველებისას სხვადასხვა სიდიდის კომბუნი შეიქმნება, რაც მიზანშეწონილი არ არის, რადგან საჭირო იქნება მათი შემდგომი დახარისხება სიდიდის მიხედვით. არც ჭარბი შესველეა ვარგა, რადგან ამ შემთხვევაში მსხვილი კომბუნი წარმოიშობა.

ორგანული სასუქისა და სუპერფოსფატის ნარევის დაკომტება რკინის ან ხის მბრეხავ ჯასრში წარმოებს. ჩვეულებრივად ჯასრის სიგრძე 90-100 და დიამეტრი 50-60 სანტიმეტრს არ უნდა აღემატებოდეს. მომზადებული ნარევის ჩასაყრელად ჯასრს უკეთდება ნახვრეტი, რომელიც მეოდრად უნდა იხურებოდეს. ჯასრის შიგნითა ზედაპირი უნდა იყოს გლუვი, რომ მასში მოთავსებული მასა კედლებს არ ეკრიოდეს. ჯასრში მოცემული ერთ მეოთხედზე ვათავსებთ შესველებულ ნარევს და ვაბრუნებთ. ბრუნვის სიჩქარე უნდა უდრიდეს 40-60 ბრუნვას წუთში. კომბუნის მოსამზადებლად ჯასრის ბრუნვა 3-5 წუთს გრძელდება. ჯასრის ბრუნვის დროს საჭიროა ბადაგზე შემოწმდეს, თუ როგორ მიდის კომბუნის წარმოშობა. შემოწმება საჭიროა პირველი 10-15 გადაბრუნების შემდეგ. თუ ჯასრის ბრუნვის შედეგად ტიტად ზედაპირ კომბუნი წარმოიშობა, ეს იმას მოწმობს, რომ ნარევი საკმაოდ შესველებული არ არის. ამ შემთხვევაში საჭიროა დამატებითი შესველება. თუ, პირიქით, ნარევი ზედმეტად შესველებულია, მაშინ მტლმეტად მსხვილი კომბუნი წარმოიშობა, და ამ შემთხვევაში საჭიროა დროგამოშვებით ნარევს ჯასრში 2-3 მუჭა მშრალი ნარევი დაემატოს. მშრალი ორგანული სასუქის მიმატებით შეიძლება არა მარტო კომბუნის სიდიდის რეგულირება, არამედ მათი სიმკვრივეს გადიდებაც. ერ მუშას 8 საათის განმავლობაში შეუძლია მომაზადოს დაახლოებით 1-1,2 ტონა სველი, ანუ 5-6 ცენტნერი მშრალი ორგანულ-მინერალური კომბუნისა სასუქი.

მშრალ მზიან ამინდში კომბუნის გამშრობა გარეთ წარამოებს, რისთვისაც მას ყრიან 2-3 სანტიმეტრის სისქის ფენად და პერიოდულად უნეველ. გამშრობა შეიძლება შეწყვეტილ იქნას მაშინ, როცა კომბუნი მკვრივი ხდება (ძნელად იტეხვეთან). განსაკუთრებით კარგად უნდა გამშრეს ის კომბუნი, რომელთა შეტანა გვიანდნინებულია ოთ სასუქის მანქანით მწკრივში თესლთან ერთად.

ლრეტლიან დღეებში კომბუნის გამშრობა უნდა წარმოებდეს ისეთ ფარდულებში, სადაც ქარი კარგად მოძრაობს.

თუ კომპეურნეობაში ზამთრის განმავლობაში კომბუნის მომზადება არ ხერხდება გამოშრობის გაძნელების გამო, მაშინ საჭიროა ზამთრის თვეებში მხოლოდ ორგანული სასუქები და სუპერფოსფატი მოვამზადოთ, ხოლო კომბუნი—გაზაფხულის მზიან დღეებში.

ორგანულ-მინერალური კომბუნი ნიადაგში შეიძლება შევიტანოთ თესლთან ერთად ჩვეულებრივი ტრაქტორის ან ცხენის სათესი მანქანით. მისი შეტანა შეიძლება აგრეთვე მომზადებით თესვის წინ, კულტივაციის დროს და დამატებითი გამოკვებისას.

სათესი მანქანით კომბუნის შეტანის დროს საჭიროა მანქანის ისე დაყენება, რომ მან გამოიესოს თესლისა და კომბუნის საკირო რაოდენობა. ნესტიან ამინდში კომბუნის სათესი მანქანით შეტანა შეუძლებელია, რადგან სასუქი სველდება, ეკვრის გამოიეს აპარატს და მუშაობა ფერხდება.

კომბუნად დამზადებული ორგანულ-მინერალური სასუქების ფიზიკა დამოკიდებულია კომბუნის შემადგენლობაზე, ნიადაგის თვისებებზე, კულტურის თავისებურობასა და აგროტექნიკის დონეზე. ხორბლეულის, ბალახეულის, ზეთოვნან და სხვა კულტურულ მცენარეთა მწკრივში ჰექტარზე შეიტანება 100-200 კილოგრამი დაკომტებული სასუქი. კომბუნის სიდიდე თესლთან ერთად შეტანის შემთხვევაში ხორბლის მარცვლის სიმსხოს (3-5 მილიმეტრს) არ უნდა აღემატებოდეს.

ორგანულ-მინერალური დაკომტებული სასუქების მობნევით, კულტივატორით ან გუთნით შეტანის შემთხვევაში სასუქის ნორმა ჰექტარზე 2-3 ცენტნერამდე უნდა გაიზარდოს. ამ შემთხვევაში კომბუნი შეიძლება იყოს უფრო მსხვილი (ეერაცვის მარცვლის ოდენა), ვიდრე მანქანით შეტანის დროს.

ორგანულ-მინერალური სასუქების კომბუნის მომზადება და გამოყენება ეკონომიდ ინეოგრება საბჭოთა კავშირის მთელ რიგ რესპუბლიკებში, ოლქებსა და მხარეებში.

საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს „ტორფტრესტმა“ უკვე მოაწყო ორგანულ-მინერალური დაკომტებული სასუქების წარმოება. სასუქის ეფექტიანობის შემდგომ შესწავლა ფართოდ გამაღლეს საქართველოს მთელმა რიგმა სასწავლო და საშეცნიერო-საკვლევმა დაწესებულებებმა, მათ შორის ბერიას სახელობის საქართველოს წითელდროშოვანი სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის აგრონომიული ქიმიის კათედრამ. მინდგრისა და სავეგეტაციო ცდების პირობებში დადგენილ იქნება კომბუნში ორგანულ-მინერალური სასუქების შეფარდება, შეტანის ნორმა ცალკეული კულტურების თავისებურებათა შესაბამისად, გამოიკვლნის შექანიზაცია და სხვა.

ორგანულ-მინერალურ კომბუნიანი სასუქების მომზადებისა და გამოყენების კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ფართოდ დანერგვა დიდად შეუწყობს ხელს ჩვენი ქვეყნის სოფლის მეურნეობის კოლტურათა მოსავლიანობის შემდგომ მძლავრ ზრდას.

გ. ურუშაძე

საქართველოს ლ. ბერიას სახელობის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის დოცენტი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი

ᲣᲨᲘᲨᲠᲝᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ 17 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲡᲮᲓᲝᲛᲐ

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, 17 აგვისტო. (საგდუნი). დღეს აშᲨ. Ო. Ა. მალო�Ი თავმჯდომარეობით გაიმართა უშიშროების საბჭოს მორიგი სხდომა. სხდომის გაზსნისას მალაკმა გამოაცხადა, რომ დასტურად სხდომაზე, რომელიც უშიშროების წინ უძღოდა ოთხ სხდომას, საბჭოს შეეფიცნენ: ეროვნული ეკონომიკის ბჭობის წინა სხდომაზე წამოჭრილი საკითხების შესახებ. მალაკმა აღნიშნა, რომ დასტურად სხდომის მონაწილეებმა ინსპექტირებული ნაგებობა-შენაწილეები შემდეგში განაგრძონ აწინა ახეთი გაკეთო.

ამის შემდეგ მალაკმა სიტყვა მისცა კუბის წარმომადგენელს ალვარესს.

ალვარესმა გაიმეორა ის მოსაზრებანი, რომლებიც წინათ წამოაყენეს აბერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენელნი. ისტანბი და ინგლისის წარმომადგენელი ჯაკობს. ამ შეუბრება გამოეკვეთა ამის გამო, რომ ეხ სინ ამნის ხროვის წარმომადგენელი მოწვეული ამ ორის სამეოს სხდომაზე.

თავისი სიტყვა, რომელიც შეიცავდა სსრ კავშირის წინააღმდეგ მიმართულ მრავალ ცილისწამებულ ბრალდებას, ალვარესმა დაამთავრა ამით, რომ უარყო სამეოთა წინააღდეგები კორეის საკითხის შეზიდინაირების შესახებ.

შემდეგ ერეკეი სიტყვა წარმოთქვა ამერიკის შეერთებული შტატების წარმომადგენელი ოსტინმა, რომელმაც ჩამოაყალიბა ამერიკის თვალსაზრისი კორეის საკითხის ისეთ მოწესრიგებაზე, რომელიც ინტერნაციონალიტების დაფეხეოფილებდა, და ომებისთვის ალიარა, რომ მეიმწყობელის შეერთებული შტატებისათვის როგორც ჩრდილოეთი, ისე სამხრეთ კორეის დამოუკიდებლობისაკენ.

ოსტინმა თავისი სიტყვა ინთო დაიწყო, რომ მოიწონა ალვარესის თავდასმენები სამეოს თავჯდომარე მალაკმა და ამტკიცებდა, რომ მალეკი ეკ თითქოს ხელს უშლის სამეოს მეშაობის „ნორმალურ წესრიგს“.

ოსტინმა ფარისეველურად განაცხადა, თითქოს შეერთებული შტატები შეეიდინაისენ მიისწრაფიოდნენ, და ამტკიცებდა, რომ შეერთებული შტატებმა ტაიოცდა ავეკ გადაწყვეტილი მხარი დაუჭერონ ამ მიზნებს, რომლებსაც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ალბაზეა, და რომ განიხილეთ ორი ავეკ გამოიყენონ კორეი სამხეორო ბაზად.

ოსტინი ფაციფაცით მოითხოვდა ადგილობრივ ზეიერნის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კომისია წესრიგიდ დამკვირნისათვის და ინფორმაციის „ადგილზე“ გადაგზავნისათვის ბელის შესაწყობად.

ოსტინმა თავის სიტყვაში დაიუშვა მთელი რიგი უზეში გამოსვლები საბჭოთა დელეგატისა და საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ, რომელ სდეეხდა საბჭოთა კავშირს ინაბი ინაბი, რომ ეკი თითქოს ეს ნორმალურად ბელი შეეწყოს. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განმეტაცებაზე.

ოსტინი ცდილობდა... საბჭოთა კავშირისადმი დიდ ეკერსრებინა ინაბ ბასეხისგებელობა. რომ კორეაში ომი გრძელდება. საბჭოთა კავშირმა ამკიცა თავიანი ეკერეს, რომ მოახდინოს, განაცხადა ოსტინმა, რომელიც ცდილობდა გაეთარა სეფლუენის ამერიკის შეერთებული შტატები ბასეხისგებლობისაგან ამერიკის ფარეშინისაგან. ეკორეაში, ჩვენ კორეაში შეეიდინის ფარეფეფეთ ბოლო მოეკეთა.

ოსტინის შემდეგ გამოვიდა ფილიპინების წარმომადგენელი ბოლ ბონ-ფეკ, რომელმაც ლაქეეფ-ინაბ ინაბ ეკ ეკ ეკ